

Heydər Əliyev-100

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın XX və XXI əsr tarixində və ictimai-siyasi fikrində daim böyük ehtiramla xatırlanacaq dahi şəxsiyyətdir. Müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin qurulmasını və möhkəmlənməsini cəmiyyətdə Heydər Əliyev ideyalarını yeni tarixi şərait və dəyərlər prizması ilə vəhdətdə təhlil etmək hər zaman ictimai-tarixi zərurətdir. Başqa sözlə, etiraf edilməlidir ki, Azərbaycan Respublikasının siyasi həyatında yeni güc mərkəzinin yaranması yalnız Heydər Əliyev şəxsiyyətinə ümumxalq etimadının tarixi-ictimai təzahürü nəticəsində mümkün ola bilərdi. Çağdaş siyasi tariximizin bu fundamental hadisəsi hər zaman gələcək nəsillər üçün xüsusi məktəbdir. Azərbaycan Respublikasına uzun illər rəhbərlik etmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyevə ölkənin siyasi, iqtisadi, mədəni və sosial inkişafında müstəsna irəliləyişlərin birbaşa təminatçısı kimi həmişə xalq tərəfindən qəlbən dərin rəğbət bəsləniliydi. Eyni zamanda Ulu Öndər keçmiş SSRİ kimi nəhəng dövlətdə ali siyasi vəzifəyə nail olan ilk və yeganə azərbaycanlı olduğundan, sözün əsl mənasında, milli qürur mənbəyi və mənəvi fəxarət simvolu sayılırdı. İnsanlar onunla, onun tarixi şəxsiyyəti və əməlləri ilə fəxr edir, ona dərin hörmət və etimadını hər zaman ifadə edirdilər.

Qeyd olunan tarixi reallıqla yanaşı, SSRİ-nin süqutundan sonra hakimiyyət uğrunda çekişmələrdə kommunist ideologiyası ilə mübarizə adı altında Azərbaycanın bütün tarixi keçmişini şübhə altına almaq, reallıqları kommunist libasında təqdim etmək zəmində ölkənin bütün formalaşmış kadr potensialına və sosial-iqtisadi bazaya qarşı təqiblər geniş tətbiq edilirdi. Belə bir vəziyyətdə cəmiyyətdə Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, onun ta-

HEYDƏR ƏLİYEV:

Dahiliyin və siyasi uzaqgörənliyin gətirdiyi uğurlar

hələləri öz peşəkar bilik, bacarıq və təcrübəsi ilə aradan qaldırdı və hər zaman qürur duyduğu, şah əsəri olan Mütəqil Azərbaycan dövlətçiliyini qorudu, yaşatdı və biz nəsillərə möhkəm bazislə ərməğan etdi.

İlk növbədə cəbhədə atəşkəse nail olub, hər zaman arzuladığı güclü ordu yaradılmasına start verən Ümummilli Lider Ermənistan və onun havadarlarının beynəlxalq siyasi, diplomatik təzyiqlərini darmadağın edərək, Azərbaycanı dünyanın və regionun əsas əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq mərkəzinə çevirdi. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən aparılan siyasət nəticəsində Azərbaycan Qafqazın və Xəzər regionunun geosiyasetində əhəmiyyətli rol oynamağa başlayıb. Azərbaycan yalnız neft və qaz ehtiyatlarına görə deyil, həmçinin Qara və Xəzər dənizləri regionunda tutduğu mövqeyə görə ABŞ, Avropa və Asiya dövlətlərinin maraqlarının birinə çevrilib. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən aparılan müdrik siyasət sayəsində 20 sentyabr 1994-cü ildə "Xəzərin Azərbaycan sektorunda yerləşən Azəri, Çıraq və Günəşli (dərindən hissəsi) yataqlarının (AÇG) işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü" üzrə birinci saziş imzalandı. Sonralar bu saziş "Əsrin müqaviləsi" adı ilə tanındı. Bu saziş xarici şirkətlərə Azərbaycanda yeni sazişlərin imzalanması üçün geniş yol açdı. Bu sazişlərin bağlanması Azərbaycan Respublikasına və onun vətəndaşlarına nələr vəd edilirdi barədə Prezident İlham Əliyev belə deyib: "Son illərdə həyata keçirilən neft strategiyası bu yolda heç də o demək deyil ki, biz gələcəyimizi də yalnız neftlə bağlamaq istəyirik. Neft faktoru bizim üçün vasitədir. Müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi, iqtisadiyyatımızın gücləndirilməsi istiqamətində bir vasitədir. Yəni biz bu vasitədən istifadə edirik. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə bağlanmış və müqavilə Azərbaycan xalqının rifah halının yaxşılaşdırılmasında yeni dövrün əsasını qoydu".

Bu gün Ulu Öndərin neft strategiyası Azərbaycanın dövlət başçısının rəhbərliyi altında uğurla davam etdirilir. Məhz bu strategiyanın müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsinin nəticəsində ki, bu gün Azərbaycanda neft yataqlarının işlənməsi üzrə beynəlxalq münasibətlərin inkişaf etmiş sistemi formalaşmışdır. Milli neft strategiyasının uğurlarının

nəticəsi olaraq Azərbaycanın regionun lider dövləti, eləcə də regional və global iqtisadi layihələrin aparıcı iştirakçılardan biri kimi tanınmasına şərait yaranıb. Bu gün ölkəmizdə əldə edilən bütün iqtisadi uğurların başlanğıcında məhz milli neft strategiyası, bu strategiyanın ilk şanlı səhifəsini və təməl daşını isə məhz "Əsrin müqaviləsi" təşkil edir. Azərbaycan vətəndaşlarının ən mühüm problemləri hər zaman Ulu Öndəri düşündürmüşdür. Bu xüsusda ən ciddi amil isə milli mənəvi dəyərlərimizin inkişafı məsələsi idi. Tarixi təcrübə sübut edir ki, dövlətin inkişafında ən aparıcı vasitə insan və mükəmməl kadr potensialıdır. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev sağlığında təhsil sahəsini də daimi diqqətində saxlamış, müəllimlərə böyük hörmətlə yanaşmışdır. Bu üzündən təhsil işçiləri də ümummilli lider Heydər Əliyevə öz sevgilərini daimi nümayiş edirlər. Görkəmli ictimai-siyasi xadim Heydər Əliyev insan, vətəndaş hüquq və təhlükəsizliyini cəmiyyətdaxili münasibətlərin güzgüsü hesab edir, bu prinsipləri özünün siyasi təcrübəsində və dövlət idarəçiliyində tətbiq etməyə çalışırdı. Ümummilli Lider yeni, müasir siyasi dövlət idarəmə mədəniyyətinin bütün istiqamətlərini də çox asanlıqla müəyyən etdi. Bura

- bazar iqtisadiyyatı
- plüralizm
- demokratiya
- milli-mənəvi irsin qorunması
- enerji təhlükəsizliyi

kimi mühüm aktual sosial-siyasi mexanizmlərin sistemli, funksional fəaliyyəti daxil idi. Bu siyasi idarəetmə sistemi isə həm də, yeni siyasi mədəniyyəti labüd edirdi.

Azərbaycanda siyasi mədəniyyət plüralizmin geniş spektrini əhatə edərək Ulu Öndərin ideya və real fəaliyyətləri ilə formalaşmışdır. Hələ vaxtilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi mədəniyyət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu uğrunda etdiyi çağırışlar və apardığı siyasət Azərbaycanda müasir demokratik, açıq və plüralist cəmiyyətinin formalaşmasını sürətləndirdi. Sovet totalitarizmindən çıxmış müstəqil Azərbaycan cəmiyyətinin yeni siyasi mədəniyyəti formalaşmağa başladı. SSRİ-nin dağılması prosesində ən gərgin şəraitlərlə üzləşmiş Azərbaycanda siyasi mədəniyyət məhz Ulu Öndərin sayəsində stabil şəkli aldı. Azərbaycanda siyasi mədəniyyətin, onunla bağlı olan siyasi dialoq və milli həmrəylik komponentlərinin formalaşması prosesində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin nəzəri və praktiki siyasi fəaliyyəti olduqca böyük olmuşdur. Əsasən, Azərbaycanın yenidən müstəqillik əldə etməsindən

sonra formalaşan milli dövlətçilik dəyərləri Azərbaycançılıq kontekstində özünün fərqli xüsusiyyətləri ilə seçilir.

Ümummilli Liderin ideoloji konsepsiyasına rəğmən Azərbaycanın siyasi mədəniyyəti özünün dövlətçiliyə möhkəm sədaqət, rəhbərin güclü tərəflərini tez müəyyənləşdirmək və populizmə asan məruz qalmamaq məharəti ilə seçilməyə başladı. Azərbaycançılıq, dövlətçilik ideyasının isə bu prosesdə xüsusi rolu vardır. Ulu Öndərin vaxtilə irəli sürdüyü və aksioma kimi qəbul olunan Azərbaycançılıq məfkurəsi milli, etnik, siyasi və sosial mənsubiyyətindən asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlının Azərbaycana və dövlətimizə olan sevgi, məhəbbət və kökdən bağlılığın gündəlik həyat norması və fəaliyyət strategiyasıdır. Ümummilli Lider müasir Avropanın indi-indi irəli sürdüyü və dövlətlər üçün tövsiyyə olaraq formalaşdırmaq istədiyi "xalq, millət anlayışının getdikcə vahid cəmiyyət anlayışı ilə əvəzlənməsi" prinsiplərini hələ 28-29 il əvvəl irəli sürərək, "Bütöv Azərbaycan cəmiyyəti fəlsəfəsi"ni yaratdı. O məfkurə ki, qısa bir müddətdə Azərbaycan cəmiyyətinin bütövlüyünü, sabitliyini, monolitliyini və davamlı inkişafını təmin etdi və bu nəzəri-praktik politoloji fikrin yaradıcısı məhz Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevdir. Ulu Öndər Heydər Əliyev idarəetmənin ustası, siyasətin kamil bilicisi kimi bütün dünyada məşhur idi. Ümummilli Liderin siyasi fəaliyyəti deməyə əsas verir ki, reallığı düzgün qiymətləndirən, zəngin təcrübədən yaradıcılıqla istifadə edən, sosial-siyasi və iqtisadi problemlərin bütün spektrini, mürəkkəbliyini nəzərə alan, qəbul olunan qərarların mümkün nəticəsini irəliləyən görməyə imkan verən siyasi xətt hökmən uğur qazanır.

Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında Prezident İlham Əliyevin öten ilin sentyabrın 29-da imzaladığı sərəncam Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, onun tarixi xidmətlərinə yeni dəyərlər əsasında yanaşılma və verilən qiymətləndir. Sərəncamda qeyd edilirdi ki, Heydər Əliyev öz xalqını zamanın mürəkkəb tarixi-siyasi sınaqlarından uğurla çıxarmış və ardıcıl mübarizə apararaq onu müstəqilliyə qovuşdurmuş qüdrətli şəxsiyyətdir: "Azərbaycan xalqı yeni əsrə və yeni minilliyə məhz Heydər Əliyev zəkasının işığında qədəm qoymuşdur. Davamlı yüksəliş yolunda inamla irəliləyən müasir Azərbaycan Heydər Əliyevin həyat əməlinin təntənəsidir". Azərbaycanda 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsini hər bir vətənpərvər soydaşımız sevinclə qarşılayıb. Bununla Azərbaycan Prezidenti bir daha xalqımızın Ümummilli Liderinə olan sədaqətini nümayiş etdirdi. YAP daimi Ulu Öndərlə bağlı əlamətdar günləri xüsusi qeyd edir. 2023-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ölkəmizdə təntənəli şəkildə qeyd olunur. Sərəncama uyğun olaraq Prezident İlham Əliyev 2022-ci il 28 noyabrında isə Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı təsdiq edib. Artıq "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində ölkədə və xaricdə müxtəlif səpkili tədbirlər keçilməkdədir. Bütün il boyu ölkədə və xaricdə Ulu Öndərlə bağlı xüsusi tədbirlər davam edəcək.

YAP tərəfindən Ulu Öndərlə bağlı mütəmadi olaraq tədbirlər keçirilir. Lakin xüsusi olaraq "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində YAP tərəfindən silsilə tədbirlər yerli, respublika və beynəlxalq səviyyədə təşkil edilməkdədir. "Heydər Əliyev İli" ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı tərəfindən hazırlanan və İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiq edilən Tədbirlər Planı qrafika uyğun şəkildə həyata keçirilməkdədir. Tədbirlərə YAP üzvləri ilə yanaşı cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan vətəndaşlarımız da böyük qürur hissi ilə qatılırlar. Müasir dövrdə siyasi və sosial inkişaf yolu keçən ölkələr üçün bir etalon ola biləcək və Ümummilli Liderdən miras qalan vahid cəmiyyət ideyasını ölkə prezidenti, Silahlı Qüvvələrin ali baş komandanı, partiyamızın sədri cənab İlham Əliyev 44 günlük Vətən müharibəsində "Dəmir yumruq" prinsipi ilə tətbiq edərək, Ulu Öndərimizin vəsiyyət etdiyi Böyük Zəfərimizlə bizə yaşatdı.

Budur məhz Böyük Heydər Əliyev Məktəbi, tarixi Ümummilli Lider ideyaları!

Nə qədər Azərbaycan dövləti varsa, bu ideyalar xalqımızla yaşayacaq!

Asif ƏSGƏRLİ
Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin üzvü

rixi xidmətlərinə yeni dəyərlər əsasında yanaşılmasına və qiymətləndirilməsinə xüsusi ehtiyac hiss olunurdu. Heydər Əliyevə qayıdış onun şəxsiyyətinə və ideyalarına inamın müstəqillik dövrünün milli məfkurəsinin vacib tərkib hissəsinə çevrilməsini nəzərdə tuturdu. Ötən əsrin 70-ci illərindən etibarən ölkəmizin ictimai-siyasi həyatının hərəkətverici qüvvəsi kimi çıxış edən Heydər Əliyev ideyaları Azərbaycan xalqının milli inkişaf kodeksinin əsasları rolunu oynayırdı. Məhz bu dərin dövlətçilik məfkurəsi əsasında Azərbaycan Respublikası həmin dövrdə sürətli yüksəlişi təmin edə bilmiş, müstəqilliyin, bir növ, siyasi-iqtisadi təməli qoyulmuşdu. Ulu Öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin bütün sahələrdə sarsılmaz təməllərini müəyyən etmişdir. Azərbaycanda müstəqil dövlət təsisatlarının qurulması, beynəlxalq normalara söykənən demokratik, hüquqi dövlətin yaranması, milli, mənəvi və əxlaqi dəyərlərimizin qorunub saxlanması, bu dəyərlərin ümumbəşəri ideyalarla daha da zənginləşdirilməsi, ilk Milli Konstitusiyamızın qəbul edilməsi, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması və yeni iqtisadi kursun müəyyənləşdirilməsi prosesinin müvəffəqiyyətli həlli məhz Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin xidmətləridir. Yeni müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycanın ən böyük problemi olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin başlaması, torpaqların erməni qəsbkarları tərəfindən işğalı və ölkədə vətəndaş qarşıdurmasının başlaması ilə milli dövlətçiliyin itirilməsi təhlükəsinin yaranması idi. Bu mərhələdə yenidən Azərbaycanın siyasi həyatına rəhbərlik etməyə başlayan Ulu Öndəri ilk növbədə əsrlərlə yaşayacaq və özünün adlandırdığı tarixi sərəvətimiz olan milli dövlətçiliyimizi yaşatmaq, möhkəmləndirmək, ölkənin ərazi bütövlüyünü qorumaq və Azərbaycanı beynəlxalq birliyin bərabər hüquqlu bir üzvünə çevirmək kimi ciddi tarixi sınaqlar qarşılayırdı. Böyük siyasət adamı, dünya liderlərinin nüfuzlu şəxsiyyət, dövlətçilik məmarı adlandırıldıqları Ümummilli Lider bu ağır mərə-